

De Coöperatieve Grasdrogerij Marrum

Oprichting

De Coöperatieve Grasdrogerij Marrum werd in 1941 geopend. De coöperatie was het jaar ervoor opgericht door een negental boeren.

Het grasdrogen werd in de aanloop naar de Tweede Wereldoorlog sterk gestimuleerd door de overheid vanwege een dreigend krachtvoertekort voor het vee. Bijkomend voordeel was dat de werkgelegenheid werd gestimuleerd.

In het eerste jaar werd 500 ton droog product geproduceerd. Later tijdens de oorlog werd in de grasdrogerij een centrale keuken gevestigd. Dit omdat gezinnen door brandstoftekort moeite hadden om thuis te koken.

Vanaf de oprichting tot 1973 was Douwe van der Meulen directeur.

Grasdrogerij Marrum
De grasdrogerij omstreeks 1945

Het drogen van gras

In de grasdrogerij werd door middel van drogers gras omgezet in brokken of hooibalen. Het vochtgehalte van het gewas wordt teruggebracht van ongeveer 80 procent naar 10 procent. Door het drogen is dit voer beter houdbaar.

Naast gras konden er ook andere gewassen gedroogd worden zoals luzerne en klaver. De drogerij werd op kolen gestookt.

Seizoensbedrijf

Het droogseizoen duurde van mei tot oktober, gedurende welke periode de geur van het drogende gras in de omgeving te ruiken was.

Hoeveel gras er jaarlijks gedroogd werd was sterk afhankelijk van het groeiseizoen. In droge jaren veel minder dan in jaren met een nat groeiseizoen.

In het droogseizoen werkten enkele tientallen mensen bij de drogerij, van wie een aantal bezig was met de aanvoer van het gras.

Wester Nijkerk, Groenvoederdrogerij
Aanvoer en afvoer op de Stasjonwei voor het gebouw van de grasdrogerij

Grasdrogerij Marrum kwam op 5000 ton

De coöperatieve grasdrogerij te Marrum is dit seizoen op een productie gekomen van 5000 ton en veel zij daar wel niet meer bijkomen, want na een uitermate lange draaidijd van zes maanden, sloot de drogerij morgen. Met 5000 ton droog product is Marrum een van de grootste drogers in Nederland, maar de grote hoeveelheid is doch vooral te danken aan de toenemende bereidheid van de boeren hun gras goed te laten konserveren en aan het grootzame weer in september en oktober.

In 1963 kreeg Marrum een nieuwe trommelroger met een capaciteit van 4500 ton. Dat jaar werd een productie gehaald van 3766 ton met een droogrij van f 12,04 per 100 kg. Vorig jaar liep de productie naar 4836 met een droogrij van f 10,72. In de eerste jaren van de drogerij was de droogrij zwaai, veevelden giden bij een krachtvoertekort van elf. Er zijn volgens de heer Van der Werff verschillende redenen om het gras te laten drogen, maar de voorname is wel, dat het met veel moeite gewonnen produkt zijn hoogste waarde behoudt.

Bericht uit de Leeuwarder Courant van oktober 1965

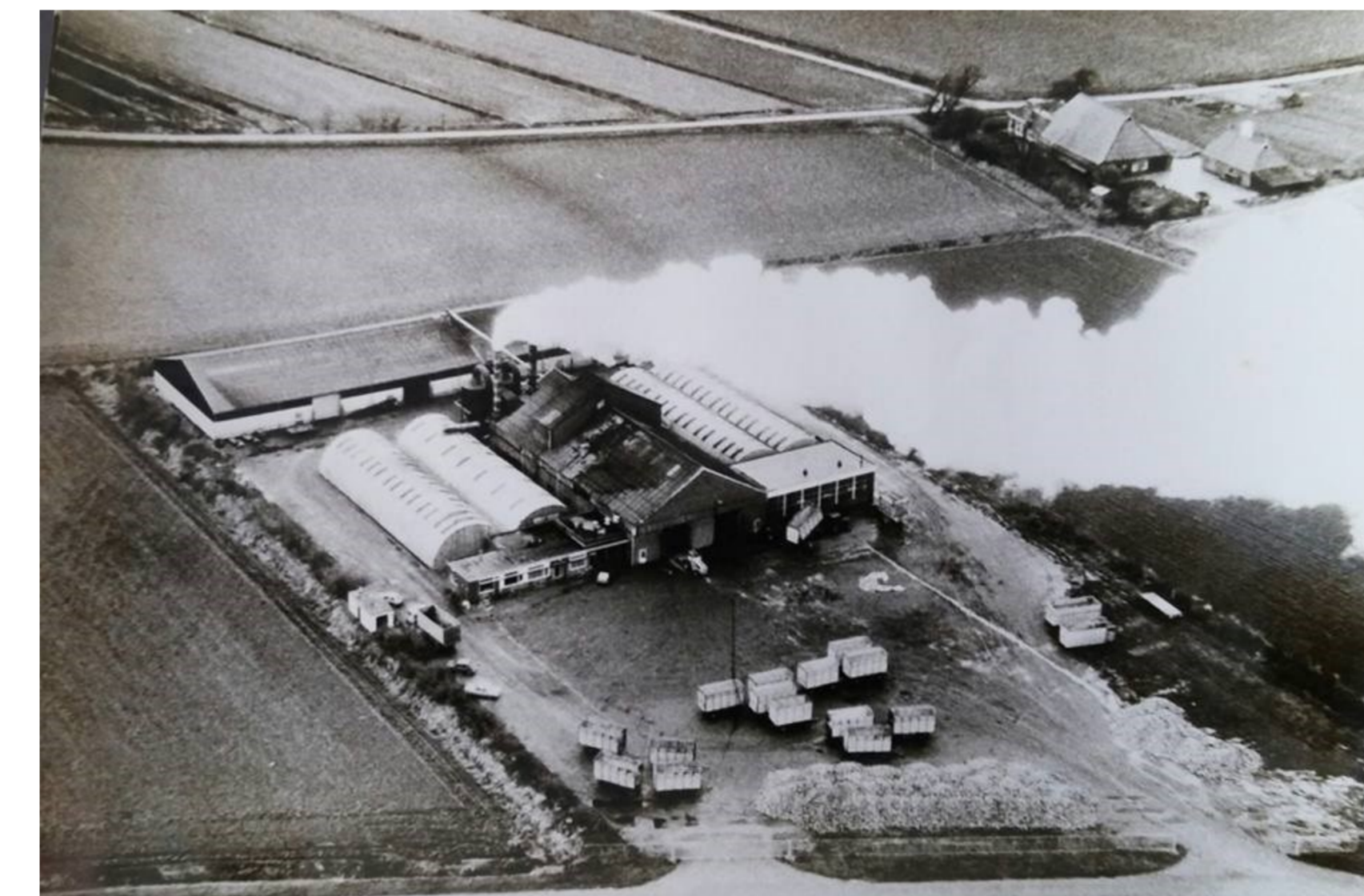
DOARPS
BELANG
MARRUM-
WESTERNIJTSJERK

Fusie en faillissement

In 1963 fuseerde de coöperatie met de die van Leeuwarden, die drogerijen in Giekerk en Deinum had. De drogerij in Marrum bleef na een aantal jaren als enige over.

In 1969 verhuisde de drogerij naar een nieuwe locatie, aan de Botniaweg. Dit was de grootste drogerij van Friesland. In 1973 werkten er 40 mensen en had de drogerij zelf 100 hectare grond in gebruik. De coöperatie had toen 600 leden.

De drogerij werkte op aardgas. Mede door de hoge energiekosten was er in 1981 een groot verlies en besloten de leden tot liquidatie. Begin 1982 werd zowel de oude als de nieuwe bedrijfslocatie verkocht.

De 'nieuwe' grasdrogerij aan de Botniaweg

www.marrumonline.nl/historisch-marrum